

Een milder klimaat

“US GAAP is een historisch gegroeide lappendeken met tegenstrijdigheden, die elke drie maanden aanleiding is voor een Kabikudans van managers en accountants.” Aan het woord was hier géén kritisch lid van het Europe Parlement of van de IASB, maar Robert Herz, de voorzitter van de FASB, de Amerikaanse standardsetter op het gebied van accountingregels. Hij sprak op het Global Public Policy Symposium IV, waar accountants en hun stakeholders elkaar ontmoetten om de balans op te maken van de ontwikkelingen van het afgelopen jaar. Het was een opmerkelijke bijeenkomst. Niet vanwege de onderwerpen, want die lagen voor de hand: complexiteit van regelgeving, de kwaliteit van de audit, de verhouding met wetgevers en toezichhouders enz. Nee, opmerkelijk was vooral de toonzetting van de discussie: genuanceerd, nuchter en gericht op het vinden van gemeenschappelijke oplossingen. Ditmaal geen ronkend taalgebruik en beschuldigende vingers, maar de bereidheid te luisteren en zo nodig de hand in eigen boezem te steken.

Het typeert een veranderend klimaat rond het accountantsberoep, dat vooral het gevolg is van de intensieve dialoog die al enige tijd tussen betrokken partijen wordt gevoerd. Met als resultaat investeerders die bereid zijn proportionele aansprakelijkheid van accountants te accepteren, regelgevers die hun eigen *standards* ter discussie stellen en accountantskantoren die niet angstig wegduiken bij het woord fraude of kredietcrisis.

Het is een klimaat waarin niet de angst domineert maar het vertrouwen. Een milder klimaat heeft meer voordelen: het creëert ook de voorwaarden de complexiteit van regelgeving aan te pakken. De organiserende zes accountantskantoren leverden een interessant schot voor de boeg met hun *white paper* getiteld *Principles-based Accounting Standards*. En ook Herz (FASB) en Tweedie (IASB) toonden grote eensgezindheid in hun streven naar meer principle-based regelgeving. Vooral Sir David Tweedie is uitgesproken. Al eerder heeft hij zijn ongenoegen laten blijken over het opnemen van allerlei uitzonderingsbepalingen in IFRS. Naar zijn mening zou een bepaling uit ten hoogste twee paragrafen moeten bestaan. De eerste beschrijft het principe, de tweede de tekst ‘lees de eerste paragraaf opnieuw’. Uiteraard stelt dit hoge eisen aan de professionele oordeelsvorming van het management én de accountant én de toezichhouders, die nu niet meer kunnen terugvallen op gedetailleerde instructies. Een zegen voor ons beroep, zou ik zeggen. Voor degenen onder ons die in hun twijfel blijven vragen om nadere interpretaties, had Tweedie ook nog een advies: “handel naar beste kunnen”. Dat zal ongetwijfeld leiden tot verschillende interpretaties, maar dat probleem is - in ieder geval gedeeltelijk - te ondervangen met een toelichting op de gemaakte keuzes.

Ook binnen het NIVRA dragen we ons steentje bij aan meer principle-based regelgeving. Recentelijk bediscussieerde het bestuur een kwestie waarbij sprake was van een onvermijdbare afwijking van de beroepsregels, een geval waar de achterliggende principes echter wel werden nagekomen. Het bestuur besloot om de bestaande regels niet uit te breiden met een uitzonderingsbepaling. Toelichting en discussie achteraf werd verkozen boven regulering vooraf. Een wijs besluit.

GERT SMIT
algemeen directeur